

26.84x36.96	1/2	2 עמוד	ממון - ממון	01/07/2018	64169426-8
לשכת המסחר - 35010					

הפועלים הסינים נשארו בארץ

**הירידה בהתחלות הבנייה ברבעון הראשון
עשתה את שלה: 3,000 פועלים ותיקים,
שהיו אמורים לעזוב החודש, יישארו בישראל
לעוד שנה • יהיו רשאים לעבוד גם בירושלים
עופר פטרסבורג | עמ' 2**

3,000 פועלים סינים יישארו בארץ

לפועלים הסינים החדשים אסור לעבוד בתחומי ירושלים, אז
הממשלה החליטה להשאיר את הוותיקים • המטרה: להגדיל את
מספר התחלות הבנייה בענף, לאחר הירידה החדה ברבעון הראשון

הבנייה, מבחינת התחזקות חומרים. שם המשחק הוא כוח אדם, הרבה כוח אדם. מרשות האוכלוסין נמסר בתגובה: "אנו נמצאים בשלבים מתקדמים של בחינת מהלכים להסדרת העסקת העובדים הסינים המגיעים בהסכמים בילטרליים. במסגרת זו נבחנת הארכת אשרה של חלק מהנמצאים בישראל". ממשרד האוצר נמסר בתגובה: "בעקבות פניית נשיא התאחדות בוני הארץ למטה הריוור בבקשה להשאיר את הפועלים הסינים הוותיקים בארץ, ובשל רצון להגדיל את מספר העובדים המיומנים בישראל, הוחלט לאפשר את השארת העובדים הסינים הוותיקים בארץ".
ofer-pt@yediote.co.il

המסחה, ו-300 פועלים כאלה בלבד גויסו לבסוף ממולדובה. עוד מתברר שהפועלים לעבודות רטובות, שחיוניות לעבודה בישראל, אלו גם כסין, ובעיקר פועלי גמר הם אלו שהוכשרו ומצפים לעלייה ארצה. 6,000 פועלים היו אמורים להגיע בשלב הראשון, אך הקבלנים משכו רק מחצית החודש פורסמו נתונים הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה התומכים בטענות על ירידה משמעותית בהתחלות הבנייה ברבעון הראשון של 2018 - שחלה בו ירידה של כ-14.6% לעומת הרבעון הקודם וצניחה של כ-34% בהשוואה לרבעון המקביל אשתקד. "אם אין עובדים - אין בניינים. בבנייה אין פתרונות קסם", מסר בניצן. "אי אפשר לקצר את התהליך הכימי של

זרים בענף הבנייה, כולל אותם 3,000 פועלים ותיקים שיישארו, אך גם כמות זו לא תפתור את הבעיה". הפועלים הסינים הוותיקים, בניגוד לחדשים, מורשים לעבוד בירושלים. אבל זה בא עם מחיר: הפועלים בעלי הניסיון מרוויחים משכורות שמגיעות לכ-20 אלף שקל בחודש. לאור הביקוש הרב לפועלים, וכמיוחד פועלי טפסנות, דרישות השכר גבוהות - ומשפיעות בהתאם על עלויות הבנייה ועל מחירי הדירה. "מקבלי ההחלטות יודעים שכמות גדולה של פועלים תעלה את התחלות הבנייה ותשפיע על מחירי הדירות לצרכן הסופי", אומר בניצן. ההיצע הנמוך בפועל טפסנות לא נמצא רק בסין, נמסר מתאגירי הבנייה בלשכת

מאת עופר פטרסבורג

אסור לפועלים הסינים החדשים בארץ לעבוד בירושלים? אז פשוט נשאיר כאן את הוותיקים. בעקבות חשיפת "ממון" על איסור העבודה בבירה, ועקב כך שנראה ש-20 אלף הפועלים שהובטחו על ידי הממשלה כבר לא יגיעו, המדינה החליטה להאריך בשנה שהות של כ-3,000 פועלים שהיו אמורים לעזוב החודש. "חיכינו בכליון עיניים לגל גדול של עובדים, אך המצב הפוך", אומר אלדר נייצן, יו"ר תאגירי הבנייה בלשכת המסחה. לדבריו, נתוני הלמ"ס מעידים על משבר בהתחלות בנייה כתוצאה ממחסור גדול של פועלים. "כיום יש 11,000 פועלים

13.84x22.22	2/2	עמוד 3	ממון - ידיעות אחרונות	01/07/2018	64169544-9
לשכת המסחר - 35010					

7.87x7.34	1/3	עמוד 1	מעריב - סופהשבווע	22/06/2018	64062929-8
אוריאל לין - נשיא איגוד לשכות המסח - 35010					

25.61x33.35	2/3	38	עמוד	טופהשבוע	22/06/2018	64062928-7
אוריאל לין - נשיא איגוד לשכות המסח - 35010						

יהודה שרוני
שוטף פלוס

המחיר של כחלון

שר האוצר כינס אתמול ישיבת חירום לטיפול במגמת ההתייקרויות ■ הסיכוי לאשר העלאת מחירים לתנובה הפך לקלוש ■ מהן התובנות מסבב המינויים האחרונים של בכירי המנהלים במשק ■ ההמלצה של אוריאל לין לכחלון ■ ואיך איבד שטייניץ את הסיכוי להתמנות ליו"ר הסוכנות

שטייניץ. "המתנגדים למתווה הגז צריכים לבקש תמני סליחה"
צילום: בול: אוהד צווינגברג, פלאש 90

1 סרבן חתימה

שר האוצר משה כחלון מודאג מאוד משינוי המגמה בתחום יוקר המחיה. אתמול הוא כינס את בכירי משרדו לישיבת חירום כדי לבחון באילו צעדים לנקוט כדי לבלום את המגמה. בישיבה הוחלט לברוק פרטנית את ההתייקרות בכל מוצר ולנקוט צעדי חירום, כמו הפחתת מכסים והקלות נוספות על יבוא מוצרים מחו"ל.

ההתייקרויות באו לכחלון בזמן לא טוב. השר נערך בכל יום לאפשרות להקדמת הבחירות. הוא קיבל את שלוש השנים הנדרשות לעמוד בהתחייבותיו לבוחר בנוגע למחירי הנדל"ן וליוקר המחיה. בפועל הוא נוהג כאילו כבר החל את מסע הבחירות. אלא שככל שחולפים השבועות מתברר שהמצב מסובך וההישגים עלולים להיעלם בכל רגע.

עם פרסום מדד מאי לפני שבוע התברר שמדד הדיור נותר תקוע במקום, ומחירי הדירות החדשות עשו תפנית כלפי מעלה. לאחר מכן הגיעו נתוני הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה, שהצביעו על צניחה בקצב התחלות הבנייה, מה שעלול לרמוז על חידוש תנופת המחירים. בשבועיים האחרונים התייקרו גם מוצרי צריכה כמו אורז, בשר ומוצרי נייר.

מבחינת כחלון, ההתייקרויות בעיתוי הנוכחי הן פיגוע של ממש, אבל בניגוד לתחומים אחרים הוא לא שולט עליהן. כשיש בעיה שקשורה ליכולי אורז בתאילנד, כשהשחיטה הכשרה מתייקרת, וכאשר שכר המינימום עולה, המחירים עולים. זאת מתמטיקה פשוטה, עם כל הכבוד ליוקר המחיה. אבל מתמטיקה ופוליטיקה לא הולכות יחד. בימים האחרונים המחירים בכלל ומחירי מוצרי המזון בפרט מתחילים להתפרץ. כך למשל את מוצרי החלב ב-3.4%. יש צורך באישור כזה, כיוון שמוצרי החלב הרלוונטיים כמו גבינה לבנה, חלב וחמאה נמצאים בפיקוח. כ-50% ממוצרי תנובה מפוקחים מכל הצדדים. מחיר החלב הגולמי ברפתות ("מחיר מטר") עלה במצטבר ב-6.5%, וביוולי מחכה התייקרות של 4% נוספים. למרות הנתונים, שר האוצר מסרב לחתום על צו ההתייקרות. העקשנות השתלטה עליו אף על פי שוועדת המחירים כבר הוזלה שלוש פעמים ברציפות את מחיר מוצרי החלב.

אז מדוע מתנהג כחלון כאותו סרבן המסרב לחתום לאשתו גם אם יתהפך

העולם? כי כולנו היא קודם כל מפלגה חברתית. מבחינתו, ייקור סל המזון הוא פוטנציאל לפיגוע אלקטורלי. הוא לא רוצה להצטייר כמי שבמו ידיו תורם ליוקר המחיה. ויש לו סיבה לדאגה: דקה אחרי שמוצרי החלב שבפיקוח יעלו, יתייקרו אוטומטית גם המוצרים שאינם בפיקוח. יש כאן חומר תעמולה מצוין נגדו לקראת הבחירות, ולכן יועציו, בהם נדב שיינברג, משכנעים אותו שלא לחתום.

מצד שני, ח"כ מירב בן-ארי, יו"ר שדולת כחול-לבן בכנסת, לא מבינה אותו. בן-ארי, הקרובה לכחלון, הוזמנה לפני שבוע לביקור בתנובה, נפגשה עם המנכ"ל אייל מליס ולמדה מקרוב את בעיות ענקית החלב. "אם שר החקלאות חתם על צו ההתייקרות, אין סיבה שדווקא שר האוצר לא יחתום. עליית המחירים מוצדקת במקרה הזה, ואף אחד לא יאשים בכך את כחלון. מדובר בנוסחה אוטומטית, ועובדה שהמחירים בעבר ירדו", אומרת לי ח"כ בן-ארי.

אבל עם כל הכבוד לקרבתה לכחלון, לא בטוח שזה יעזור. אפילו משה גפני מוועדת הכספים איים על כחלון לאשר חקיקת בזק המאפשרת ייקור תעריפים ללא אישורו, אבל זה ממש לא מזוין לשר האוצר. מה שמעניין אותו הוא השאלה כיצד הוא יצטייר בעיני הבוחרים שלו.

כחלון אינו לבד בשיקוליו האלקטורליים. שר האוצר לשעבר יובל שטייניץ סירב ב-2012, זמן קצר לאחר המחאה החברתית ולפני הבחירות, לאשר את התייקרות מוצרי החלב ודחה את המהלך לאחר הבחירות. להערכתו, זה יקרה גם הפעם, וחבל. חבל כי חברה עסקית המתנהלת משיקולי רווח, אבל גם באחריות תאגידית, נאלצת לנחש את שיגינות הפוליטיקאים הפועלים משיקולים אלקטורליים. חבל כי כחלון טיפס על עץ גבוה, ואף אחד לא מושיט לו את הסולם לרדת. אם יחתום על הצו, אף אחד לא יאשים אותו בייקור מוצרים הנקבעים כאמור בנוסחה אוטומטית, בדיוק כמו מחירי הבנזין למכוניות.

איך בכל זאת ניתן לבנות את הסולם שיורידו מהעץ? תנובה (בשיתוף המחלבות האחרות) חייבת לפנות לבג"ץ לקבלת סעד משפטי. גם כחלון מחכה לעתירה כזאת, שתאפשר לו לרדת מהעץ. אם המחירים יעלו, הוא יצטייר כמי שנאבק אבל נאלץ להיכנע לבג"ץ. אלא שהנהלת תנובה מהססת בגלל שיקולים של תדמית. סיפור הקוטג' והמכה שחטפה אחרי המחאה החברתית היו כל כך כואבים שהיא לא רוצה לקפוץ בראש.

שיקולי התדמית רלוונטיים מתמיד.

עובדה שיצרני מוצרי חלב אחרים, כמו שטראוס או טרה, שמרבית מוצריהם לא בפיקוח, לא מייקרים מחירים למרות התייקרות עלויות החלב. מחיר גביע קוטג' תקוע כבר שש שנים על 6 שקלים, ואף אחד לא יעז לשנותו. גם עופרה שטראוס למדה את הלקח מהמחאה ואינה רוצה להיות בקו החזית. המחלבות האחרות מתחבאות מאחורי גבה של תנובה, בהנחה שהיא תספוג את האש והם יוציאו את הערמונים. בינתיים בתנובה מפעילים לוביסטים ולוחצים מאחורי הקלעים. הדיון השבוע בוועדת הכספים זומן בלחצו של ח"כ מיקי לוי, אף על פי שהוועדה הרלוונטית שאמורה לטפל בכך היא ועדת הכלכלה של איתן כבל (שמשום מה עדיין מבזבז זמן פרלמנטרי יקר על פרשת האשראי לטייקונים).

2 כיסאות מוזיקליים

המערכת העסקית חוותה השבוע כמה שינויים פרסונליים בקרב בכירי המנהלים בחברות הבורסאיות. מתברר שכיסאו של מנכ"ל אינו עניין בטוח, ובכל רגע נתון הוא עלול להפוך לכיסא מפלט. תזוית השינויים הפרסונליים מתרחשת כי המערכת העסקית נעשית תחרותית וחסרת רחמים. יוקר המחיה והתחרות נישאים בפי כל, וכל מנכ"ל חייב לקרוא את תמונת המצב ולספק את הסחורה. הגופים המוסדיים אקטיביים, ופיתול הסבלנות הולך ומתקצר, מה שפוגע באיכות השינה של המנכ"לים.

ענף הביטוח הוא דוגמה מצוינת. מתחילת השנה התחלפו שלושה מנהלים בכירים: יהודה בן אסייג מונה למנכ"ל מנורה מבטחים, דורון ספיר מונה למנכ"ל מגדל, ויורם נווה מונה השבוע למנכ"ל כלל ביטוח. אגב, הליך המינוי בכלל ביטוח, שנגרד מספר חודשים, היה רחוק מלהיות ענייני ומקצועי. הוא נוהל על ידי שני פוליטיקאים לשעבר: דני נווה, יו"ר כלל ביטוח ושר הבריאות לשעבר (הליכוד), ומשה טרי, הנאמן של כלל ביטוח ולשעבר עסקן פוליטי (הליכוד). כששני גורמים שהפוליטיקה לא זרה להם מעורבים בתהליך, וכשלחברה אין בעל בית, זו התוצאה. שלושה בעלי מקצוע איכותיים הגיעו לסיבוב הסופי: ענת לוין שכינהה כמשנה למנכ"ל, שי פלדמן מנכ"ל AIG וסמנכ"ל דיסקונט יובל גביש. כל אחד מהם עולה בניסיונו וביכולותיו המקצועיות על יורם נווה.

הליך הבחירה היה רחוק מלהיות מקצועי. ליוורם נווה מחכה עבודה רבה, אבל ייתכן

שהמזל ישחק לו אם הריבית במשק תעלה. מכאן לשוק הבנקאות. כפי שחשפתי השבוע, ישראל טראו, מנכ"ל בנק אגוד, נשלח הביתה, משום שלטעמם של הבעלים לא קידם את הליכי המיזוג עם מזרחי טפחות. התחרות החריפה בין הבנקים עשתה את שלה, ואגוד הזדנב מאחור. בעלי הבית איבדו את הסבלנות והם מחפשים מושיע חדש. עדיין לא ברור מי יעז להציע את עצמו לנהל בנק שעתידי לוט בערפל. טראו, שנכשל לטעמם של הבעלים, משלם את המחיר חמש שנים לאחר שמונה לתפקיד.

המצב בקבוצת בזק, שחוותה השבוע דרמה ניהולית, לא שונה בהרבה. מאז פורסמה לפני שנה חקירת רשות ני"ע, כל האחראים בקבוצה, ובראשם שאול אלוביץ', סטלה הנדרל ורון אילון, נאלצו ללכת הביתה אף על פי שעדיין לא הוגשה טיוטת כתב אישום ולא נערך שימוע.

המנכ"לית הנדרל הוחלפה על ידי דודו מזרחי, שהספיק בשנתיים האחרונות להחליף לא פחות משלוש משרות ניהוליות: סמנכ"ל בכיר בבזק, סמנכ"ל בכיר בפרטנר והמשנה למנכ"ל תנובה. אפשר לקבוע שתוכנת הניווט במכוניות מבלבלת מרוב יעדי נסיעה חדשים. מזרחי, שנאלץ לפרוש מבזק על רקע מחלוקת עם המנכ"לית, חזר לשם ביוזמת יו"ר הדיקטטוריון שלמה רובר, שגם הוא חדש בבזק. בדרך כלל לא נהוג להחזיר מי שפרש כטריקת דלת. אבל אם רובר עצמו פרש והוחזר כיו"ר, אין סיבה שהוא ינהג בצורה שונה לגבי מזרחי.

מנכ"ל יס רון אילון נאלץ ללכת הביתה אחרי 12 שנים, והוחלט שהוא יוחלף על ידי מנכ"ל פלאפון רן גוראון, שימשיך במקביל לנהל את פלאפון. לא ברור כיצד הסכים הדיקטטוריון לאפשר לגוראון לנהל בור-זמנית שתי חברות הנמצאות במקד תחרות חריפה בשוק התקשורת. כנראה שליו"ר בזק אצה הדרך והוא ניצל את החלפת המנכ"ל כדי להעיף על הדרך את אילון, אף שעדיין לא היה לו מחליף חלופי.

מה שהתרחש בכלל ביטוח, בבנק אגוד או בקבוצת בזק יכול לקרות בכל חברה עסקית. ייתכן שממש ברגעים אלה מתבשלת בקרב החברות הרחה נוספת. משרת מנכ"ל כרוכה לא רק בפנינוקים. הצדדים הפחות זוהרים

24.41x33.32	3/3	39 עמוד	מעריב - סופהשבוע	22/06/2018	64062930-0
אוריאל לין - נשיא איגוד לשכות המס - 35010					

כחלון. מחכה לעתירה לבג"ץ שתאפשר לו לרדת מהעץ צילום: יונתן זינדל, פלאש 90

נווה. כשלחברה אין בעל בית, זו התוצאה צילום: פלאש 90

בנארי. "עליית המחירים מוצדקת במקרה החלב" צילום: יונתן זינדל, פלאש 90

את תיקון ששינסקי, המגדיל את תשלומי המס של חברות הדלק, הפעילו עלי לחצים מפה ועד להודעה חדשה. גבאי מתלונן על קמפיין נגדו, אבל זה כלום לעומת מה שאני וששינסקי חווינו."

אתה עדיין מפנטז על מכירת גז לטורקיה, גם לנוכח ההתבטאויות של ארדואן הגובלות באנטישמיות?

"המדינה היחידה שלא התקדמו בנושא מכירת גז בקשר אליה היא טורקיה. המגעים איתם עדיין לא הבשילו. אני מודאג מהטון הבוטה של הפוליטיקאים בטורקיה כלפינו, אבל בעוד 10-20 שנה, גם אחרי תקופת ארדואן, טורקיה עדיין תישאר. לשני הצדדים יש אינטרסים כלכליים, וצריך לזכור שלפני שאנחנו מנתקים בכעס את היחסים עם הטורקים, יש גם נפגעים אחרים. טורקיה מעליבה כל הזמן גם את האמריקאים, ההולנדים והגרמנים."

אני רוצה לשאול על ענייני עודף רגולציה, או ליתר דיוק על ההחלטה שלא לאשר את מיזוג בנק אגוד עם מזרחי טפחות. מה דעתך?

"אני מעריך את מיכל הלפרין הממונה על ההגבלים ואת סגנה אורי שורץ, אבל עם כל הכבוד, ההחלטה שלהם שלא לאשר את המיזוג היא טעות. רגולטור אינו צריך לבחון אם מיזוג הוא רע לתחרות. אחרת מהר מאוד אנחנו ננהל את המשק, ואנחנו לא רוצים להגיע לשם. הרגולטור אמור להתערב אך ורק במקרים קיצוניים."

"למשל, לו על הפרק היה עומד מיזוג בנק לאומי עם הפועלים, היה מקום להתערב. במקרה של איחוד בנק קטן עם בנק בינוני הרגולטור אפילו לא צריך להתקרב לעסקה, כמו שהוא לא צריך להתערב במיזוג בין שתי מסעדות. הנזק שייגרם הוא שבעתיד אנשים לא ירצו אפילו לשמוע על השקעה בבנקים קטנים. במקרה של הצלחה ואקזיט, הרגולטור ימנע את המכירה. אבל במקרה של כישלון וצורך לצמצם הפסדים, הרגולטור ימנע מיזוג. פסילת המיזוג היא פגיעה בשוק הבנקאות בטווח הארוך. בכל מקרה, קשה לחשב את התרומה של בנק אגוד לתחרות, אבל לרעתי המיזוג דווקא כן יוסיף לתחרות. בעניין זה אני לא מקבל את עמדות עמיתי משה כחלון ואלי כהן."

גז דרך קפריסין. בניגוד לדברי הסקפטים החלה התחרות במשק הגז."

למרות כל הבטחות הטובות, השבוע התברר שחברת החשמל משלמת עדיין עבור הגז מחיר הגבוה בכ-50% בהשוואה ליצרנים הפרטיים.

"כשמשווים את מחירי הגז בישראל לאלה שבמדינות שהגז שלהן נמצא גם הוא בים, כמו נורווגיה, הולנד או בריטניה, רואים שהמחירים בישראל נמוכים יחסית. מי שאישר בזמנו את ההסכם של חברת החשמל עם חברות הגז יצר את הבעיה. מדובר באורית פרקש, מנהלת רשות החשמל, שאישרה את ההסכם ב-2012, ובדיוויז גילה מרשות ההגבלים, שביטל את הסעיף שהקובע שהגז לחברת החשמל לא יהיה תמיד הזול ביותר. אותם רגולטורים שהתנגדו למתווה הגז."

"מחיר החשמל תלוי לא רק במחיר הגז, קיימים גורמים נוספים כמו עלויות כוח אדם וההוצאה לצורך הקמת תחנות חדשות. כמחצית מהחשמל מיוצרת על ידי יצרנים פרטיים שקונים את הגז בזול. החוזה של חברה החשמל עם ספקיות הגז ייפתח ב-2021, אבל ייתכן שהחוזים ייפתחו קודם לכן והזולת המחיר תהיה כבר ב-2019. בכל מקרה, חייבים לזכור שללא החיבור לגז טבעי מחיר החשמל היום היה גבוה יותר מ-20%."

האם אבי גבאי, שהיה היחיד שהתנגד בממשלה למתווה הגז, צריך להתנצל לאחר שנחשפו על ידי עמיתי קלמן ליבסקינד ב"מעריב" המגעים שניהל עם חברות הדלק לעבודה אצלם?

"התנגדותו של גבאי הייתה חסרת שחר. כל ההתנגדויות גרמו לצערי לכך שהמאגרים היו קבורים מתחת לפני הים במשך שש שנים. אלה נפלאות הפוליטיקה. חלק מהמתנגדים טעו בתום לב, אבל אחרים חיפשו ספינים פוליטיים, ואבי גבאי הוא אחד מהם. התנגדותו למתווה לא הייתה הכי ישרה בעולם. בזמן הדיונים על המתווה הוא הציע לי לתקן את המתווה ולא לפרק את מונופול הגז, אלא רק לפקח על המחיר. רק לאחר מכן, כשראה לאן נושבת הרוח ורעת הקהל, ואחרי מחיאות הכפיים שקיבל, הפך את עמדתו להתנגדות גורפת למתווה. בניגוד לגבאי, לא קיבלתי הצעות עבודה מפתות. אבל בתקופה שעשיתי

יצחק הרצוג על פניו של יובל שטייניץ כיו"ר הסוכנות היהודית שיחליף את נתן שרנסקי.

שטייניץ, שר האנרגיה, שילם את המחיר על כך שלא תמך בנתניהו בנושא החקירות ולא היה מוכן להגן עליו בעניין ההתקפות נגד המשטרה. שאלתי אותו האם הוא מאוכזב מאי בחירתו, וכיצד הוא מקבל את העניין: "לפני שנה דיברו איתי על האפשרות לעבור לתפקיד הזה ואמרת שיו"ר הסוכנות הוא תפקיד חשוב ושהוא מעניין אותי. מאז לא חזרו אלי ובזמן האחרון לא דיברו איתי על הנושא", השיב והודה: "אני מאוכזב. בכל זאת, אם התפקיד עדיין יוצע לי על ידי ראש הממשלה, אשקול בחיוב."

וכעת לנושא האנרגיה. בשבוע הבא יטוס שטייניץ לכנס האנרגיה הבינלאומי בווינגטון. הוא יפגוש שם אישי ממשל ושירי אנרגיה מכל העולם. "מתוכננת לי פגישה עם שר האנרגיה האמריקאי ריק פרי. אני יכול לגלות לך שבמהלך הכנס נחתם על הסכם להקמת מרכז מצוינות למחקרי אנרגיה וחדשנות. עד סוף השנה נצא במכרז בינלאומי לפיתוח 25 בלוקים ימיים מול חופי ישראל במטרה למצוא מאגרי גז נוספים", אומר שטייניץ.

הוועדה לביקורת המדינה דנה בסוגיית הגז ותעריפי החשמל היקרים. יש עדיין מי שטוען שמתווה הגז נכשל.

"זה לא כישלון. זאת לא סתם הצלחה, אלא הצלחה מסחררת. מתנגדי המתווה צריכים לבקש ממני סליחה, כי חלקם מודה בשיחות איתי שלא לציטוט שהמתווה עובד הרבה יותר טוב ממה שחשבנו. אדם הגון צריך להתבונן בעובדות ולהודות שמחיר הגז ירד, זיהום האוויר ירד ויש תחרות. המתווה פועל טוב ומהר יותר ממה שחשבנו. 'לויתן' נמצא בפיתוח ולקראת סוף 2019 יפיק גז. מאגרי 'כריש' ו'יתנין' נמצאים בפיתוח ויפיקו גז לקראת 2021. אנחנו בדרך להפוך למעצמת גז אזורית. נמכור גז לירדן ומצרים ב-24 מיליארד דולר. בקרוב תושלם הנחת צינור הגז לירדן, וזה כמו חלום. שלי יחימוביץ' טענה שהמצרים או הירדנים לעולם לא יקנו מאיתנו גז ושהטעיתי את בג"ץ, והנה זה קורה. אנחנו כמו"מ מתקדם עם האיחוד האירופי לחיבור ישראל לאירופה בצינור

זוהרים ידועים פחות לפעמים, אבל הם עולים למנכ"לים בכריאותם.

3

לין כיועץ מס

זה לא סוד שנשיא איגוד לשכות המסחר אוריאל לין ושר האוצר חלוקים במספר תחומים, שאחד העיקריים שבהם הוא מדיניות המסים. הפעם בחר לין לפרסם באמצעותי את אחת מנקודות המחלוקת העיקריות. "כקורא נאמן של כתבותיך אני מבקש להתייחס למה שכתבת בשבוע שעבר", כותב לי לין על רקע זה, "ציטטת את כחלון שאמר 'לא ניכנע ללחצים של חברות להעלות מסים, כי זה רע למשק ולכלכלה'. הוספת ש'כחלון צודק. מסים גבוהים מפחיתים את החשק לעבוד, מעודדים את קיומו של הון שחור ופוגעים בצמיחה'. אני חייב לתקן את משה כחלון. שר האוצר חייב להבין שביטול פטור ממסים אינו מהווה העלאת מסים. ההפך. ביטול פטור ממס לסקטור מסוים מהווה הקלה לכלל הציבור."

"מאחר שהמדינה זקוקה לרמת הכנסות נתונה, אם היקף הפטורים יגדל, יהיה צורך בצד השני של המשוואה להעלות מסים. כמי שכיהן בעבר כממונה על הכנסות המדינה, אני אומר שביטול פטורים ממס הוא הדרך הנכונה ביותר להגדיל את הכנסות המדינה, שכן בדרך זו מקדמים את השוויון בתשלומי המס". לין ממשיך וכותב: "מכון כלכלי חשוב במרכז הבינתחומי קבע שאם יבוטלו הטבות המס על פי חוק עיבוד השקעות הון, ניתן יהיה להפחית את מס החברות ל-17% על כלל המשק, מבלי לפגוע בהכנסות המדינה. מאחר שהפטור ממע"מ ביבוא האישי עד 75 דולר הולך ומתרחב בגלל הגידול בהיקף הרכישות, ברור שבעקבות כך הכנסות המדינה ממע"מ תרדנה ומי שיצטרך למלא את החסר יהיה הציבור."

כוכבית: כחלון מכיר היטב את עמדותיו של לין בנושאי המסים והפטור ממע"מ. אבל כפי שצינתי בקטע על תנובה, עד לבחירות אין עם מי לדבר.

4

האנרגיה של שטייניץ

נתחיל באקטואליה: ועדת המינויים של הסוכנות היהודית החליטה להעדיף את

26.4x32.24	1	עמוד 12	כלכליסט - כותרת	01/07/2018	64169693-4
איגוד לשכות המס - 35010					

54 שנות עצמאות ותקוות לנפט, דרומית לסיציליה

"כלכלת מלטה צומחת מהר. המהגרים חדלו להיות איום"

שר החוץ והמסחר של מדינת האיים הקטנה מודאג מהסלמת הגזענות נגד מהגרים, ברקע החלטת מנהיגי האיחוד האירופי להגביר את קצב הגירוש. לדבריו, עם תחזית צמיחה שנתית של 5.8%, המלטזים כבר לא מודאגים שיתפסו להם משרות

ראיון כלכליסט

יו אברמסון

פוליטיקאים צריכים להיות זהירים בהצהרות שלהם, לא צריך עוד גזענות נגד מהגרים. זה עניין הומניטרי, אלו לא רק מספרים, אלו אנשים. והאנשים האלה עזבו את הבית והמשפחה שלהם, והחליטו לסכן את חייהם במרברות ובים התיכון כדי להגיע לאירופה.

שר החוץ והמסחר של מלטה, כרמלו אבלה (46), בוחר מילים בקפידה. שבוע לאחר שממשלתו, לצד ממשלת איטליה, דחתה את ספינת "אקווריוס" ועליה המהגרים שניסו להגיע לחופי אירופה בסירות גומי ורפסודות מאולתרות, הוא מודע לר"גישות המצב. בסופו של דבר הסכימה ספרד לקבל את 630 המהגרים האפריקאים. פחות משבוע מאז ביקורו בארץ, ספינת הצלה נוספת, "לייף-ליין", החלה לחזר על שערי הנמלים. הפעם הגיעה מלטה להסכם עם איטליה וצרפת. הספינה תעגון במלטה, חלק מ-230 המהגרים שעליה יישארו במדינה והשאר ייקלטו באיטליה ובצרפת.

בסוף השבוע האחרון הוקשחה עמדת האיחוד האירופי כלפי המהגרים, עם גיבוש מסמך עקרונות שלפיו יועברו מבקשי המלט למרכזי מעצר באירופה ובצפון אפריקה (ראו מסגרת).

אבלה ביקר בישראל החדש לרגל השקת לשכת המסחר ישראל-מלטה, שנערכה במשרדי פירמת עורכי הדין פרל, כהן צדק, לצד, ברץ בתל אביב. בניקורו הוא נפגש גם עם ראש הממשלה בנימין נתניהו, שעזמו הוא חתם על מזכר הבנות על שיתוף פעולה בטכנולוגיית מים ועם יו"ר האופ"ר ויציה היוצא יצחק הרצוג.

החיפוש אחר הנפט

בספטמבר החליטה ממשלת מלטה לחדש את חיפושי הנפט במים הטריטוריאליים של מדינת האיים הקטנה, שממוקמת דרומית

אבלה על הברקזיט: למלטה יש יתרונות על פני מדינות אחרות שרוצות להרוויח מעזיבת בריטניה את האיחוד האירופי, כמו אנגליה כשפה רשמית ורגולציה דומה"

ספינת המהגרים לייף-ליין במלטה, בשבוע שעבר. חלקם יגיעו לאיטליה וצרפת

מלטה

חושבים: 450 אלף

תמ"ג לנפש: 42.5 אלף דולר (מדורגת 31 בעולם)

אבטלה: 4%

ענפי יצוא עיקריים: נפט, תרופות, צעצועים וציוד ספורט, כלי טיס

שפות רשמיות: מלטזית, אנגלית

מספר איים: 3

צילומים: אוראל כהן, אי.פי.אי

ניות במהירות. חייבים להיות חיוביים, כיוון שיש ירידה במספר המהגרים. זה לא אמר שזה נגמר, ויש אלפים שעוד מחכים להגיע, אבל לפחות יש תוצאות".

ההתחזקות של מפלגות המתנגדות להגירה, כמו "הליגה" באיטליה ו"אלטרנטיבה לגרמניה" מהוות ליעדך סכנה ממשית לאיחוד האירופי?

"אנחנו יודעים שהגירה הופכת להיות נושא חם במיוחד לפני בחירות. זה יכול להטות בחירות לטובת מפלגות מסיימות על חשבון אחרות, במיוחד מפלגות ותיקות. לכן, לפוליטיקאים יש אחריות להיות זהירים בדבריהם ובשפה שהם משתמשים בה. אנחנו חייבים לעבוד יחד. עלינו לנסות לנהל את האתגר הזה".

איזו השפעה יש להגירה על הכלכלה של מלטה?

"מאחר שאנחנו בתקופה של צמיחה כלכלית מהירה, ויצרנו משרות עבור מלטיזים וגם עבור זרים, אין השפעה לרעה. אני

לפי נתוני נציבות הפליטים של האו"ם, קרוב ל-2,000 בקשות מקלט בשנה הוגשו במלטה מאז 2011. השיחה עם אבלה נערכת בשעה שבגרמניה מעמיק המשבר הפוליטי סביב מדיניות ההגירה, בארה"ב מופרדים ילדי מהגרים מהוריהם, ובאיטליה קורא שר הפנים מתאו סלביני לעריכת מפקד אוכלוסין לצוענים המתגוררים במדינה.

אילו אתגרים מרכזיים עומדים בעת בפני האיחוד האירופי בנושא ההגירה?

"ברור לנו שההגירה היא לא דבר שרק מדינות הגבול של האיחוד האירופי צריכות להתמודד עימו. זה נושא שנוגע לכל מדינות האיחוד. האיחוד צריך לפעול מהר, עלינו לקבל החלטות אמיצות שעד עכשיו לא הצלחנו לקבל, כדי להתמודד עם ההשלכות הפנים-אירופיות של ההגירה. אין ספק שנוצרך לעבוד קשה יותר משעברנו כדי ליצור מנגנון קליטה משותף ומדיניות משותפת לגבי תנועת מהגרים בתוך האיחוד. האתגר הוא הטמעת המדי-

לסיציליה. בעקבות החלטת הממשלה חתמה חברת רציורמלטה, הברהיבת של רציו פטי רולאום הישראלית, על הסכם לחיפוש נפט ב"בלוק 5", מוחהית לחופי תוניסיה וצפונית לחופי לוב. אבלה מעדיף לשמור על פרופיל נמוך בנושא ומסכים לומר רק ש"החלטנו להמשיך בחיפושי הנפט, ונראה מה יהיו התוצאות בעתיד". בשנים האחרונות נהגה מלטה מצמיחה כלכלית מהירה, שהגיעה אשתקד ל-6.6% ואבטלה נמוכה, שנעה סביב 4%. על פי הערכות הנציבות האירופית, המדינה, שחברה בגוש היורו, תצמח השנה ב-5.8%.

בשל קרבתה לאפריקה הפכה מלטה ליעד נחשק עבור מהגרים ופליטים ששואפים להיקלט באירופה.

גרמניה ואיטליה דחפו לעמדה קשוחה

האיחוד האירופי נלחם במבקשי המקלט: יגורשו למתקני מעצר בצפון אפריקה

מדינות שהביעו נכונות לסייע לאיטליה בהורדת נטל המהגרים. זאת בתנאי שיועברו למתקני מעצר כדי לוודא שלא יעזבו למדינות אחרות באיחוד.

עם זאת, עדיין לא ברורה מידת החוקיות והמעשיות של המדיניות החדשה. "הצלחנו להגיע להסכמות במועצה האירופית, אבל מדובר בשלב הפשוט של המשימה לעומת מה שממתין לנו בשטח כשנתחיל ליישם את ההסכם", כך לפי הודעת נשיא המועצה האירופית דונלד טוסק.

ברקע מדיניות האנטי-הגירה המתגבשת באירופה, ממשיכים מבקשי מקלט לזרום ליבשת. כ-1,000 מתו בים השנה, כ-100 בסוף השבוע האחרון, אחרי שסירתם התהפכה לחופי לוב. ב-2017 קיבלה גרמניה כ-745 אלף בקשות למקלט, הנתון הגבוה באיחוד.

שירות כלכליסט

שלוש שנים אחרי שנחתו בחופי אירופה כמיליון מהגרים ממדינות אפריקה והמזרח, האיחוד האירופי מקשיח עמדות. בסוף השבוע גיבשו מנהיגי המסך עקרונות אשר בפועל ישלח את רוב מבקשי המקלט למרכזי מעצר בצפון אפריקה, שיפוקחו על ידי סוכנויות האו"ם. מי שיצליחו להגיע לחופי אירופה יועברו למתקני מעצר ביוון ובספרד.

ההסכם הושג לאחר מכש לחצים שהפעילו גרמניה ואיטליה. קנצלרית גרמניה אנגלה מרקל נלחמת על עתידה הפוליטי בעקבות המדיניות המקלה שנקטה כלפי מבקשי מקלט, ואילו באיטליה עלתה ממשלה חדשה מתנגדת הגירה. נשיא צרפת עמנואל מקרון קידם הסכם פשרה בקרב כתריסר

20x25.67	1	עמוד 16	לוגיסטיקה	07/2018	64033141-2
המכללה העסקית של לשכת המסחר/לשכת המסחר - 35010					

שרשרת האספקה

שינוע והפצה: להבטיח זרימה אופטימלית של סחורות

בעולם של היום, ההחלטות של הארגון בנוגע לשינוע והפצה הינן בעלות חשיבות גדולה. ההחלטות חיוניות עוד יותר ככל ששרשרת האספקה הולכת ומתארכת, והופכת להיות מורכבת יותר ויותר

לבנת קיזנר*

קביעת השיטה המתאימה מהווה לא פעם הערכות אחרת בכל הקשור לזמנים, עלויות ופיקוח, וזאת על מנת שניתן יהיה לצאת למיקור חוץ זול יותר במדינה אחרת. מיקור חוץ ו/או מחירים טובים יותר ניתן להשיג באמצעות הסדרים ארוכי טווח, אשר מתאימים לעסקי וליכולותיו של הספק. מעבר לכך, ניתן להרוויח תמחור טוב עוד יותר, כאשר העובדים הם תחת העלויות של הספק.

מנהל רכש והספקה צריך להיות מודע למניעי השוק השונים, כולל: גלובליזציה, תחרות מוגברת, תוחלת החיים של המוצר, פיקוח וסוגיות של איכות הסביבה. היכולת לבצע את אסטרטגיות השינוע והלוגיסטיקה במסגרת שרשרת האספקה הגלובלית בצורה טובה יותר מהמתחרים, ללא ספק תוביל ליחסי ביצועים משופרים. קיימים כיום בשוק חמישה אמצעי שינוע: אונייה, משאית, רכבת, מטוס וקו צנרת. לכל אחד מהם יש מאפיינים ייחודיים. כאשר בוחנים אמצעי שינוע, על מנהל הרכש וההספקה לקחת בחשבון את הגורמים הבאים:

- איזה שינוע הכי מתאים לארגון ועונה על צרכיו
- מה הן דרישות האספקה
- מה הן הדרישות הארגוניות
- יחד עם הצמיחה של מיקור החוץ הבינלאומי, כך גם ספקי הלוגיסטיקה החיצוניים גדלו. ארגונים

* הכותבת היא סמנכ"ל הכשרה מקצועית ושירותי מידע, המכללה העסקית של לשכת מסחר ת"א והמרכז

רבים ימשיכו לעשות שימוש בשירות זה, ככל שהצמיחה של מיקור החוץ תמשך.

אז מה חשוב לקחת בחשבון כאשר אנו מדברים על שינוע והפצה:

- א. כללים והגבלות בשינוע** – ישנם מספר כללים והגבלות הנוגעים לשינוע. לדוגמא, אצל כל סוגי המובילים יש הגבלות של משקל ונפח. כמו כן ישנם חוקים המגבילים את השינוע והטיפול בחומרים מסוכנים. לכל מדינה ישנם חוקים סדורים באשר לשינוע סחורות בשטחה ולכן יש לבדוק אותם לעומק לפני תחילת התהליך.
- ב. ביקורת על עלויות המוביל** – על מנת לשלוט בעלויות ההובלה, חשוב ליישם נהלי ביקורת על עלויות ההובלה באמצעות בדיקת שטר המטען. טעויות אנוש כגון כתיבה שגויה של ערך הסחורה, תיאורה, משקלה וכו' בהחלט אפשריים ומסתכמים בחיוב יתר. יש לא מעט ארגונים בשנים האחרונות שמעבירים את פעילות הבקרה הזו למיקור חוץ.
- ג. ביקורת על ביצועי המוביל** – הביצועים של המוביל חייבים להיות אופטימליים, על מנת להבטיח את הערך ללקוח. תחומי הביצוע שרצוי לבקר ולסקור כוללים בין היתר: נכונות לעבוד יחד בשותפות מלאה, מחויבות לשיפור מתמיד, קבלת שינויים וחדשנות, שימת דגש על הפחתת זמן האספקה, גמישות בתכנון מערכות לוגיסטיות משותפות וכו'.
- ד. עלויות שילוח** – תנועת מטענים בין שתי ערים גדולות במרחק של 1,000 קילומטר זו מזו או בין שתי מדינות גוררת עלויות מיסוי. כיום, בעקבות הסרת הפיקוח, מרבית המיסים נתונים למשא ומתן ומוגדרים בפורמט של חוזים בין המובילים ללקוחות. בסיס החיוב שלהם נובע מנהלים רגולטורים ישנים המבוססים על סיווג לפי סוג הסחורה ומרחק שנדרש מהמוביל לעבור עד להגעה

- א. ליעד**. מערכת הסיווג ממיינת מוצרים לפי ערך, צפיפות ורגישות לנזק ו/או גניבה. כיום, המוביל מעריך את הסחורות על משלוח חדש בהתאם לגורמים הללו ולאחר מכן מחיל עליהם גם שיעור עלות עבור המרחק. במקרים רבים זוהי נקודת המוצא, מכיוון שהלקוח יכול לשאת ולתת על תעריפים טובים יותר, בד"כ באמצעות: הנחות, ניתוב השינוע לחדשים פחות לחוצים של המוביל, אריזה טובה יותר, טעינה ופריקה מהירה יותר וכו'.
- ה. טכנולוגיה זמינה** – המסחר האלקטרוני והשימוש בטכנולוגיות מידע הפכו להיות נפוצים בתחום הלוגיסטיקה, במיוחד בתחום של ניהול תעבורה. את פעילויות השינוע הממוחשבות ניתן לסווג לארבע קבוצות:
  - **ניתוח ההובלה** – תוכנה זו מאפשרת למנהל הרכש וההספקה לפקח על העלויות והשרות ע"י מתן דיווח בכל זמן נתון לגבי נתונים היסטוריים וחתכי ביצוע מרכזיים.
  - **ניתוב תנועה ותזמון** – תוכנה זו מספקת מאפיינים כגון: סידור ותזמון של תחנות עצירה לכלי הרכב, קביעת המסלולים, הכנת מסמכי המשלוח וזמינות כלי הרכב.
  - **תחזוקה וביקורת של מיסי היבוא** – תוכנה זו שומרת מסדי נתונים של מיסי היבוא הנמצאים בשימוש לביצוע תחשיבים עבור המשלוחים או לביצוע ביקורות על משלוחי המטענים.
  - **אחזקת כלי הרכב** – תוכנה מסוג זה כולל בדרך כלל מאפייני בקרה על כל אחזקת כלי הרכב, קביעת לוחות זמנים ודיווח.
- ו. תהליכי העתקה למיקום מחדש** – כאשר שוקלים העתקה למיקום מחדש ו/או שינוע של מוצרים, מנהל הרכש וההספקה צריך לשקול את כל המגבלות הפיזיות כגון אחסון, שיטות ואמצעי התחבורה וכן את כמות החומרים אותם יש להעתיק למיקום חדש ו/או לשנע. ■

14.53x26.33	1	עמוד 8	לוגיסטיקה	07/2018	64033105-2
איגוד לשכות המסחר לשכת המסחר - 35010					

פורום הלקוחות לדירקטוריון אשדוד: השירות חשוב יותר מהרווחיות

יו"ר זבה, יו"ר פורום הלקוחות ונשיא לשכת הספנות

"פורום הלקוחות" של נמל אשדוד קיים ב-30 במאי דיון בהשתתפות מועצת המנהלים של חברת נמל אשדוד בראשות אורנה הוזמן בכור ונציגי הנהלה בכירים. בין נציגי הפורום היו דוד קסטל מאיגוד לשכת המסחר, אלעד נצר מהתאחדות התעשיינים ויורם זבה, נשיא לשכת הספנות שהוא גם יו"ר פורום לקוחות הנמלים. במסגרת הפגישה, אשר תוארה "כעניינית מאוד", הועלו בפני נציגי חברת הנמל כל הבעיות והנושאים המטרידים ומעסיקים את לקוחות הנמל בצורה מסודרת. השאלות מטעם חברי הדירקטוריון נענו וזכו להבהרות ונראה כי היה רצון עז מטעם נציגי הנמל לשפר את המצב שהוא כיום רחוק מלהשביע רצון. הנושאים שהועלו נחלקו לשלוש קבוצות עיקריות כאשר הקבוצה המשמעותית הייתה תיאור הנזקים והבעיות הרבות שיש

ללקוחות כיום עם נמל אשדוד. צוינה העלות הגבוהה של המתנת האניות שנאמדת בכ-900 אלף דולר ליום (עלות כוללת עבור בעלי האניות). לעלות זאת יש להוסיף את העיוות שחל בתעריפים לפיו ככל שהמתנה ארוכה יותר העלות גבוהה יותר - כלומר, הלקוחות משלמים על חוסר היעילות של הנמל. התאחדות התעשיינים מעריכה בכחצי מיליארד שקל את הנזקים שנגרמים כאשר קיימת שביתה במשך השבוע הראשון לשביתה. כלומר, הנזקים עולים באופן אקספוננציאלי אם יש עיצומים או אין עבודה בנמל.

גם למובילים היבשתיים נגרם נזק כלכלי עצום. מדי יום הם מבצעים כ-13 אלף הובלות לכל ארבעת הנמלים ורובם ככולם הינן הובלות לאשדוד וחיפה עם הכנסות של מעל ל-30 מיליון שקל ליום. בגלל הבעיות שיש כיום בנמל ובגלל שחברות ההובלה אינן יכולות לחשב את זמני העבודה המדויקים ההוצאות עולות על הכנסות אלה. כמובן, שבעלי אניות שנתקלים במחסור בשטחי עבודה אפקטיביים בנמלים משלמים עקב כך עלויות של ציוד ללא שימוש ומכולות שיוצאות ממחזור העבודה. אם עומדת מכולה תקועה בנמל, משלמים עבורה אחסנה והיא לא "עובדת". במקומה חייבת חברת הספנות להצטייד במכולות נוספות המהוות מרשם לבעיה לוגיסטית נוספת. מן הראוי לציין שהנמל כבר מזמן הבטיח לעלות לגובה 5 בערוגות האחסון, דבר שהיה מפנה שטח חיוני לעבודה נמלית. פעילות כזו מאפיינת כבר את כל הנמלים במזה"ת כולל גם נמל חיפה.

בנוסף, פורום לקוחות הנמלים ציין כי לדעתו עדיין קיימות יותר מדי מכוניות בנמל אשר תופסות מקום ומפריעות לעבודה נמלית שוטפת. ד"ר יורם זבה, יו"ר פורום הלקוחות, הבהיר במהלך הפגישה לחברי הדירקטוריון שבעיית המכולות הריקות שמאוחסנות עד לגובה 7 במסופים ליד הנמל היא בעיה קריטית שמעיקה מאוד על תפעול אניות המכולה ורחוקה מלהיות

בעיה שולית בניגוד למה שרבים סוברים. לדבריו, "בצד הבעיות מצאנו לציין לנכון בפני אנשי הדירקטוריון שלדעתנו הנמל חייב להתעקש על גיוס עובדים נוספים לנמל וכי המחסור בעובדים מורגש יום-יום, שעה-שעה ומהווה מכשול ענקי בפני עבודה שוטפת של סחר החוץ הישראלי".

הפורום גם הדגיש שהוא מודאג מצורת המשא ומתן בין כל הצדדים, בין היתר מכיוון שיותר מדי אנשים לוקחים בו חלק. לטעמו על המשא ומתן להיות מקצועי, אינטימי, בלתי פורמאלי ומאפשר יצירתיות ללא מגבלות. "אפשר לקבל אישורים ודעות שונות לאחר שצוות מצומצם יגבש באופן חופשי וללא לחץ את עיקרי הדברים" אמרו. ד"ר זבה ציין כי "צריך גם לזכור שהנמל הקיים נמצא היום בשלבי היערכות לתחרות עתידית כאשר השירות שהוא נותן ללקוחות היום יקבע את נאמנות הלקוחות לנמל בעתיד".

נושא נוסף וחשוב לא פחות שעלה בדיון הוא שאומנם לפי חוק החברות הממשלתיות סעיף 4 א' חברת הנמל חייבת לפעול כמו כל גוף עסקי ולדאוג רק לרווחים, אולם צריך לזכור כי לפני שנה קבעה ועדת הכספים של הכנסת בדיונים מפורטים (גם בהסכמת מנהל הנמל), שמרכיבי השירות חשובים מתוצאת הרווח. "הנמל עובד בשירות סחר החוץ של מדינת ישראל שהוא שני שלישי מהתוצר ושהוא פרנסת כל תושביה ולכן השירות שהוא נותן ללקוחות הוא פי אלפי מונים חשוב יותר מאשר רווחיות החברה", ציין ד"ר זבה.